

HARANG-SZÓ

**Csongrád - Piroskavárosi Szent József Plébánia és a
bokrosi Szent László - templom híveinek lapja**

X. évfolyam, 5. szám, 2011. Mindenszentek

Mindenszentek

Ez az ünnepkör minden hívő számára ismert fogalom, de hogy jobban megértsük lényegét, fontos lenne áttekinteni, hogy az ünnep hogyan is alakult ki a történelem folyamán.

„A szent”- héber kadós (a görög hagiosz, latin sanctus) szóból származik, a profántól való elkülönülést jelöli. Benne az érinthetlenség fogalma ugyanakkor a teljes tisztaság, maga a végtelen jóság, a világlelettség, a megközelíthetlenség fogalma fejeződik ki. Az Ószövetségben kizárólagosan Istenre (Jahvera) vonatkoztatták. Az ószövetségi ember életének az értelme és célja Isten szentségében való részesedés volt. Az Újszövetség Krisztus illetve a Lélek szentségét emeli ki. A Lélek szentsége az, amely áthatja először az apostolokat és rajtuk keresztül az ősegyházat, Krisztus vérenek szentsége, pedig ami tisztára mossa a bűnöktől.

Mindenszent (Festum Omnium Sanctorum) az előbb említett „szent” szóból származik és nem a földi egyházra, hanem a már megdicsőült egyházra vonatkozik. Az élő és meghalt hívek különleges közösséget alkotnak egymással Jézus Krisztusban. Ennek alapján beszélhetünk „küzdő Egyházzal” (Ecclesia militans), mely a földön élő hívek közösségére vonatkozik, „szenvedő Egyházzal” (Ecclesia patiens), akik már földi kötelességeiket elhagyták, de még az üdvösség ügyében vezekelniük kell a tisztítóhelyen, és a „megdicsőült vagy diadalmas Egyházzal” (Ecclesia triumphans), akik már a mennyi öröklétben dicsőítik a Szentháromságot, s akik üdvössége egyértelmű. Mindenszentek ünnepe, tehát a megdicsőült Egyház ünnepe. Minden olyan hívő személy ünnepi napja, akik üdvözültek: akiket az Egyház szentként tisztel, akik az életszentség hírében haltak meg és mindazok, akik a tisztítóhelyen megtisztulva már megérkeztek a mennyi öröklétbe. Tehát mindazokat a megdicsőült lelkeket ünnepeljük, akikről sokaságuk miatt külön, név szerint nem emlékez-

hetünk meg, mégis a mennyi öröklétben részesültek. A Boldogságos Szűz Mária, mint minden szent példaképe és az erények megtestesítője áll az élükön, Krisztussal, mint Fővel. Ezért is szerepel a Mindenszentek litániájában úgy, mint „Mindenszentek Királynéja”. A mindenszentek litániája az ünnep szerves részeként jelent meg a negyedik század elején, mely a lélekajánlás és a keresztelési liturgia összekapcsolódásaként: a Szentháromságot, Krisztust és a Szűzanyát segítségül hívó könyörgések után, az angyalokat és a szenteket szólítja meg. Kezdetben a szenteken kizárólag az apostolokat és a vértanúkat értették, s csak jóval később emelték közéjük a szüzeket, szerzeteseket, hitvallókat és azokat a személyeket, akiket az Egyház szenté avatott, akiknek az üdvössége nem kétséges.

A mindenszentek litániájával szinte egy időben alakult ki az ünnep, méghozzá a pogány szokások megkeresztelésével. A hajdani rómaiak őseiket és hőseiket istenként és félistenként tisztelték. Szobrot emeltek, szentélyt állítottak számukra.

folytatva a 2. oldalon

Marcus Agrippa Kr.e. 27-ben építtetett egy hatalmas templomot, amit Pantheonnak neveztek el. Itt az összes isten tiszteletére mutatták be a papok a különféle áldozatokat. A Pantheon aztán Rómában 610 május 13-án keresztény templommá alakították. Ez adott alkalmat az ünnep bevezetésére: hiszen ezen a napon IV. Bonifác pápa a templomot az összes vértanú tiszteletére szentelte. A minden vértanú ünnepe volt az első keresztény jeles nap, amely a már megdicsőült halottaknak állított emléket. A Keletrómai Birodalomból a 4. századból maradt fenn írásos emlék, amely arról számol be, hogy a keresztényüldözések áldozataiért imádkoztak, későbbiekben, pedig közbenjárásukat kérve fohászkodtak. Kezdetben nem alakult ki egységes időpont, három alkalommal, május 13-án, a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódóan és pünkösd után ünnepelték meg a vértanúkat Keleten. Az ünnep a VIII. században május 13-ról november 1-jére tevődött át, valószínűleg azért, hogy ezzel a kelták régi népi újesztendejét megszenteljék. 835-ben Jámbor Lajos császár IV. Gergely engedélyével hivatalosan elismerte az új ünnepet, és attól kezdve a Mindenszentek az egész kereszténység ünnepe lett, s kizárólagos ünneplési napja pedig november 1-re tevődött át.

Az ünnep tisztelete a Trentói Zsinat után érte el csúcspontját, hiszen a Zsinat tanítása egyöntetűen megjelent a művészetekben és a barokk templomi mennyezetfreskókon szinte „megnyílt az ég” és láthatóvá vált a mennyország népe. A liturgia is kiemelte és ma is kiemeli az ünnep szépségét, nagyságát és mélységét, jelezve azt a momentumot, hogy a küzdő és a már megdicsőült Egyház ugyanazon feladatot foglalja magába: Isten fölségét hirdelve építeni az Egyházat, mint Krisztus látható és láthatatlan testét.

Mindenszentek különbséget tudtak tenni a dolgok között és megértették, hogy mit jelent „életet megnyerni, vagy életet elveszíteni”. Tudták, hogy a keresztény ember igen rossz cserét csinál, ha életét úgy akarja megmenteni, hogy Jézust megtagadja, vagy úgy akar előnyökhöz jutni, hogy Jézust nem vallja meg! A hitvallók azért boldogok, mert úgy nyerték meg az életet, hogy nagy áldozatokra voltak képesek. Ha arra volt szükség, semmibe vették az előnyöket is. Kárpótlásuk bőséges volt: megmentették életüket az örök életre. Ragaszkodjunk hitünkhöz, s így hirdessük Istenünk nevét testvéreink között!

„És ti is, égi szellemek,
menyben lakó boldog sereg,
minden rosszat – múltat, jelent
s jövődőt – messze űzzetek.

Isten szavát meghirdető
próféták és apostolok,
imátok esdve kérlelünk,
üdvösséget hozzon nekünk.

Ti, vértanúk nemes hada,
hitvallók fényes tábor,
esdeklő könyörgéseitek
a mennyországot nyissa meg.”
/Zsolozsma IV. Kötet. 1395./

Negyela Zoltán káplán

Közös imádság az elhunytakért

Több éves hagyománya van annak, hogy Halottak napján templomunk énekkarának tagjai imádságban emlékeznek meg elhunytjainkra.

Idén a Szent József Plébánia mellett a Nagyboldogasszony Plébánia énekkarának tagjai is csatlakoznak a közös énekes imádsághoz, mely most nem a templomban lesz megtartva, hanem a temetőben, Minden-szentek ünnepén a délután három órás szentmise után.

A teljesség igénye nélkül az énekekből válogattunk össze néhányat, melyek el fognak hangozni:

Isten elé jöttünk halottak napjára

Isten elé jöttünk halottak napjára,
Elő ember vigyázz, gondolj végutadra,
Temető hirdeti, mindnyájunknak mondja,
Nap-nap után térnek oda nyugalomra.

Az életünk olyan, mint az égő gyertya,
Vihar sem kell hozzá, kis szél is eloltja,
Ritkán ég el végig, sokszor csonkán marad,
Mely többé meleget, fényességet nem ad.

Szent hely a temető, hol szülők nyugosznak,
Sírhalom hirdeti: ember, te is por vagy,
Amikor megjelen sz egy-egy temetésen,
Vizsgáld meg magadat, mert te is ott végzel.

A fájdalom és könny hisszük, hogy nem lehet
Jutalmuk önekik, hanem a szeretet.
Az örök szeretet az Isten jósága,
Mely a megholtakat szent Szívébe zárja.

Ó Mária Isten anyja

Ó Mária Isten anyja, énnékem is jó anyám,
 Szívemnek szent láng-buzgalma,
 Dicsér későn és korán,
 Bánatomban, örömömben,
 Jó s balsorsban csak azt zengem,
 Üdvözlégy Szűz Mária,
 Üdvözlégy Szűz Mária.

Áll a gyötrött Istenanyja

Áll a gyötrött Istenanyja,
 Kín az arcát könnybe vonja.
 Úgy siratja szent Fiát,
 Úgy siratja szent Fiát.

Gyász a lelkét meggyötörte,
 Kín és bánat összetörte.
 Törnek éle járta át,
 Törnek éle járta át.

Közelebb, közelebb

Közelebb, közelebb Uram Hozzád,
 Boldogan ölelem szent kereszted át.
 Édes lesz az nekem, hisz Te fogod kezem.
 Közelebb, közelebb, hozzád Istenem.

Tudom, hogy arcodat megláthatom,
 Véget ér egykoron sok-sok bánatom.
 Sóhajom végszava e hő ima legyen:
 Mindig csak közelebb Hozzád Istenem!

A hónap szentje:

Árpád-házi Szent Erzsébet
november 19.

1207-ben valószínűleg Sárospatakon született. Édesapja II. Endre magyar király, édesanyja pedig az andechs-meráni családból származó Gertrúd volt. Szüleitől, környezetétől nagyon sok vallásos indíttatást kapott. Négyéves korában Wartburg várába került, mert Hermann tübingiai tartományi gróf Hermann nevű fiával jegyezték el, ott kellett nevelkednie. Neheze élete a szeretteitől való elszakadás, a vár állandóan nyüzsgő vendégzsivaja is idegen volt számára, de még inkább az az ellenszenv esett neheze, amivel új környezetében a legtöbben fogadták. Hatéves volt, amikor édesanyja meghalt, ettől kezdve szinte csak az ima volt egyetlen vigasztalódása.

Később Hermann gróf és felesége mindent megpróbált, hogy védelmezze és segítse jövőbeni menyüket, hogy kellemessé tegyék életét. Aztán hirtelen meghalt a kijelölt vőlegény és ez megint

csak lehetetlenné tette Erzsébet életét. Az idős gróf ekkor azt javasolta, legyen második fiának, Lajosnak a menyasszonya. Ennek Erzsébet is örült, mert Lajos már korábban is figyelmes volt iránta, kölcsönösen vonzódtak egymás iránt. Az udvar intrikái ellen Lajos nagy határozottsággal vette védelmébe szeretett menyasszonyát, és 1221-ben gyönyörű esküvőn házasságot kötöttek.

Csodálatosan boldog évek következtek, mintaserű harmóniában éltek. Lajos teljesen partner volt Erzsébet vallásosságában, kölcsönösen segítették egymás életszentségét. A házassága lehetővé tette, hogy most már teljes energiával segíthesse a szegényeket, betegeket, nyomorékokat.

1227-ben férje egy keresztes hadjáratra indult, de útközben járványban hirtelen meghalt. Erzsébet a fájdalomtól csaknem esztét vesztette. A gyász fájdalmát a sógorainak üldözése még fokozta, de most már ő sem bírta elviselni ezt a számára oly idegen világot. Az élettörténetét ettől kezdve a legendák fátylán keresztül ismerjük. Tudni kell azonban, hogy életét Erzsébet ettől kezdve tudatosan is alakította. Törekedett a mindent meghaladó önfeláldozás és szolgálat megvalósítására. IX. Gergely pápa személyesen rendelte Erzsébet gondoskodójává azt a Marburgi Konrád mestert, aki már Lajos életében is lelki vezetője volt Erzsébetnek.

Konrád mester segítette Erzsébetet az életszentségi hajlamának kibontakozásában. Kérlelhetetlenül szigorú volt. Kegyetlenül büntetett, a természeti hajlandóságokat igyekezett elfojtani. Erzsébet jó tanítvány volt, semmi sem zavarta meg vidámságát. Lelki szárnyalását viszont csak nehezen lehetett féken tartani.

Három piciny gyermekével megpróbált Eisenachba menekülni, de ott nem fogadták be őket. Egy ólban kellett nyomorognia, gyermekeit is elvették tőle, dolgoznia kellett. Mindez a szenvedés azonban csak közelebb vitte őt Isten szeretetéhez.

Férje barátainak a nyomására visszafogadták később Wartburgba. Ő azonban nem érezte ott jól magát, 1228-ban elvonult Marburgba, és ott ferences harmadrendi lett. Sokat imádkozott, alamizsnálkodott, böjtölt. Élete utolsó napjait gyermeki derű sugározta be. Mindenét elajándékozta és társnőit vigasztalta.

1231. november 17-én súlyos betegség után, és boldog belenyugvással halt meg. Halála után négy évvel, 1235. május 26-án IX. Gergely pápa már szentté avatta, édesapja még megélte lánya szentté avatását.

Forrás: Internet

Közművelődési díj Fekete Imrének

Csongrád Város Önkormányzatának Képviselő-testülete „Közművelődési díj”-at adományozott néhai Fekete Imrének, a Harang-Szó volt szerkesztőjének. A kitüntetést családja vette át október 23-án, a Magyar Király dísztermében megtartott ünnepi testületi ülésen dr. Kőrösi Tibor polgármestertől.

Az életét és munkásságát méltató megemlékező beszéd a következőképpen hangzott:

„A nyugalományban lévő főtörzs-zászlós munkájával, megannyi katonai kitüntetésével soha nem dicsekedett. Aktív pályafutása után egyháza és embertársai szolgálatának szentelte magát. Plébánosa gondolataival élve: Krisztus katonája volt. A Harang-Szó szerkesztését 2003 novemberétől, az 5. számtól kezdődően irányította, de azt megelőzően is írt már a lapban. Felkészült, magával szemben maximalista újságíró volt, aki szerkesztő társaitól is elvárta a pontos és precíz munkavégzést. Rendszeres résztvevője volt a katolikus újságírói találkozónak. A lapszerkesztés mellett még nagyon sok plébániai megbízást vállalt magára. 2001-től a Szent József Plébánia képviselő-testületének tagja, később jegyzője, majd 2010. januártól kinevezett világi elnöke volt. 2009. év elején alapította meg a Csongrádi Ferences Hagyományokért Egyesületet, melynek ez évben elnökévé választotta a tagság. A nagy sikerű Ferences Napok rendezvénysorozatot három évvel ezelőtt indította el, amellyel nem csak az egyházi, hanem a világi embereket is összefogta. 2007-2010 között négy éven keresztül irányította a hittanos gyerekek táboroztatását, melyhez anyagi fedezetet az általa szervezett vasgyűjtések biztosítottak. Neki köszönhető, hogy az óbecsei plébániákkal működő, élő testvéregyházi kapcsolat jött létre. Évente Magyar Kultúra Napját és irodalmi esteket szervezett a kolostor épületében. Templom és iskolatörténeti kiadványokat szerkesztett, kiállítások,

rendezvények szervezésében vett részt. A rendezvényeket fáradhatatlanul dokumentálta. Nagybőjtben kerékpáros keresztutat indított a külterületi keresztetekhez. Autóbuszos kirándulások, zarándokutak vezetője volt. A templom, a kolostorépület és a keresztetek felújításában tevékenyen részt vett. Családi élete a keresztény házasság és család mintapéldája volt. Még sok terve volt, amit már nem tudott megvalósítani.

Ő volt a lelke, a motorja, az irányítója és meghatározó személyisége a Piroskavárosi egyházközség életének. A városrészben és az egyházközségben a közösségért végzett fáradhatatlan tevékenysége elismerése a Közművelődési díj.”

Köszönjük a képviselő-testületnek a kitüntetést, Bartókné Vincze Zsuzsanna képviselő asszonynak és az Oktatási, Művelődési, Kulturális, Sport és Vallási Bizottságnak pedig a díj odaítélésére tett javaslatát.

A kitüntetéssel a képviselő-testület méltó módon elismerte Imre közösségért végzett önzetlen fáradozását, és becsületes, példamutató életét. Hiszen Ő csak adott, és soha nem várt érte köszönetet, nem a kitüntetésért dolgozott. Az ünnepi esemény megerősíti bennünk azt, hogy Fekete Imre hiányát még nagyon sokáig érezni fogjuk.

A Harang-Szó készítői

Isten áldását kérve...

Szeptember 11-én Veni Sancte hittanos tanérvnyitő szentmisére és terményáldásra gyűltünk össze a Szent József Templomban.

Már a régi közmondás is azt tartja: „Hasztalan az ember iparkodása, ha nincs rajta az Isten áldása”. Negyela Zoltán káplán Isten áldását és a Szentlélek segítő erejét kérte az új tanévben a diákokra, a pedagógusokra és a szülőkre. Megáldotta az oltár elé helyezett sok színes iskolatáskát. Ugyancsak megáldotta a hívek által termelt és a templomba behozott terményeket, hálát adva Istennek az éves munka gyümölcséért.

„Köszönöm az életet, ami eddig tartott...”

Szeptember 27-én, életének 94. évében meghalt Kókai Márton, aki jelenlétével a hitnek igaz fáklyáját hordozta közöttünk. Az elhunytért az engesztelő szentmiseáldozatot október 1-jén délelőtt a temető kápolnájában Laczkó István és Janes Zoltán plébánosok mutatták be.

Márton bácsi hosszú földi zarándokútja 1916. december 8-án kezdődött. Egész életét meghatározta, hogy szép Mária ünnepen, a Szeplőtelen Fogantatás napján született.

„Érzem, hogy a Szűzanya a mai napig nem hagyott el, vigyázott rám, az élet száz bajában megőrzött. Én sem hagytam el Égi Édesanyámat!” nyilatkozta 2010. nyarán a Hírmondó című kiadvány hasábjain.

Janes Zoltán atya búcsúbeszédében megköszönte Istennek a 94 évet, amit Márton bácsinak adott. A temetés napján volt Kis Szent Teréz ünnepe, aki halálának közeledtét érezve így fogalmazott: „Értem nem a halál jön, hanem a jó Isten”. Marci bácsi is így gondolkodhatott, amikor egyik születésnapján szeretettel kérte az Istent, hogy a 100 évet adja meg számára. Igaz, hogy ezt nem adta meg, de amit adott, az irigylésre méltó. Hányszor láttuk vallásosságát, amikor februárban imádkozta a Lourdesi ájtatosságot, és hányszor vitte a keresztet. Nem magát a keresztet vitte, hanem saját életét. Ebbe a keresztbe kapaszkodott, amely élete végéig kapaszkodót jelentett számára.

Szeretnénk tanulni élete példájából, hogy tiszta lélekkel álljunk Krisztus elé. „Itt jártam, szerettem, hazamentem”, ez a legnagyobb sikertörténet. Adja Isten, hogy sírunkra rá lehessen írni ezeket a szavakat.

Munkájában becsületesen helytállt, mindenki által tisztelt és szeretett ember volt. Közéleti szerepet is vállalt, kezdeményezte a temető körülkerítését, és a 90 életévüket betöltöttek rendszeres találkozóját. Életének tragikus időszakai voltak, amikor két feleségét és két gyermekét temette. Most négy gyermeke, hat unokája és négy dédunokája gyászolja. Janes Zoltán atya a következő szavakkal fejezte be búcsúbeszédét: „Köszönjük hitét, szeretetét, Istenbe vetett bizalmát!”

A sírnál pedig felolvasta Márton bácsi rímekbe szedett hálaadó és köszönő szép gondolatait:

Istenem, köszönöm mindazt, amit adtál,
az éjt, a pihenést, a sok-sok szenvedést.
Köszönöm, amiért túrni tanítottál,
a szenvedéseket, amit a vállamra raktál.
Köszönöm az életet, ami eddig tartott,
köszönöm a békét, a sok lelki harcot
Köszönöm jó Atyám, hogy lelkem hozzád vágyik,
azt, hogy legyen erőm egészen hazáig.
Köszönöm a látást, a két szememet,
melyet fogjon le egykor a Te szent kezed.
Köszönöm az értelmet, a szót, a hallást,
köszönöm az ígét, Krisztust, a vallást.
Köszönöm azt is, hogy szeretlek téged,
köszönöm, hogy hívő fohászom megérted.
Köszönöm, hogy meghallod a jajkiáltást,
köszönöm a sok-sok megbocsájtást.
Sajnos bűnös vagyok, egyre csak vétkezem
add kegyelmedet, hogy csak a jót tegyem.
Ha te nem vagy velem, én csak koldus vagyok,
de így veled gazdag, nagyon gazdag vagyok.
Minden Tetőled van, és minden Te általad,
csak egy legyen utam: a hit és az alázat.
Uram, ezer úton vezesd a lelkemet,
köszönöm, hogy szereted a megtért gyermekeidet.
Atyám, bár a földön nincsen rá érdemem,
tedd meg Szent Fiad, Jézusom nevében.
Drága jó Szűzanyám, szólj az érdekembe,
hogy veled lehessen egykor a Mennyeekben.
Maradj velem az élet alkonyán,
a vágyak, álmok, sóhajok himnuszán.
Borulj rám, hogy a haláltól sem féljek,
ölelj magadhoz, hogy én is egykor ott legyek
veled.

Túriné Nádudvari Mária

Miért nem ünneplik a katolikusok október 31-ét?

(1. rész)

A reformáció előestéjén

A 16. században a reformáció alapjaiban rengette meg a Katolikus Egyházat. Nyugat - Európa már több mint egy évszázada igyekezett megreformálni az egyházat, de számos törekvése kudarcba fulladt.

A vallásosság terén igen nagy volt a változás.¹ Egyre nagyobb teret hódított a babonás ereklétisztelet és a búcsúknak tulajdonított mágikus hit. A prédikációk témái szinte kizárólagosan a végidő témáját célozták meg.

A Katolikus Egyháznak hatalmas befolyása volt az egész Európa életére. Az Egyház kezében volt szinte kizárólagos módon az iskolák többsége, kórházak, árvaházak, szegényházak és számos intézmény, sőt még a céhekre is volt befolyása. A templomok és iskolák révén az Egyház uralkodott az egész lelki életen, ugyanakkor pedig a művészetek legfőbb pártfogói közé is tartozott.² Európa egyharmad része egyházi vagyon volt.

A klericizmusba igyekezett betagozódni a világi uralom. A fejedelmek, főként a másodszülött fejedelmi ifjak püspökök lettek, akik világias életet folytattak. Tonzúrákban részesítették ezeket a személyeket, de nem szentelték fel őket. A püspökök kinevezését a káptalan választotta a pápa jóváhagyásával. Ezek a püspökök a jobb megélhetés miatt olykor simóniához³ folyamodtak. Így segédpüspököt neveztek ki maguk mellé, aki felszentelt püspök volt.

A főpapság életét éltek a kanonokok, akik átmenetet képeztek a fő- és az alpapság között, de itt is akadtak kivételek, akik a tisztas papi élet példáját mutatták. Az alpapság kérdése igen összetett. A plébánosok is kiemelkedtek a parasztságból és a faluból beköltöztek a városokba, vikáriusokat tettek a helyükre. A

ploretárius alja volt az oltárpap, aki mindennap ugyanabban az időben egy misét kellett, hogy elmondjon ugyanazon a helyen, ez városi jelenség volt. A papok morálja nem volt túlságosan magas és nem voltak kellőképpen kiképezve.⁴

A szerzeteseknél egyszerre volt jelen egyfajta hanyatlás és reform. A monasztikus rendek a tizenötödik században meg lettek reformálva, ami pár évtizedig működött, de azt követően fokozatosan lecsitult. A kolduló rendek túlságosan szabad életet éltek, de volt olyan rend is, amelynél már elkezdődött a megújulás.⁵ Nagy volt a klerikusok létszáma.⁶

A kor szemlélete azt a nézetet tükrözte, hogy még a jó keresztények sem büntetlenül haltak meg. Ezért minden embernek áthidalhatatlan kínokat kellett elszenvednie a purgatóriumban az életében elkövetett, maradéktalanul meg nem bánt és jóvá nem tett bűneiért. Ezt a szenvedést lerövidíthették a szentek, valamint az élő barátok és rokonok imái, a halottakért mondott misék és a különféle búcsúk, ereklye tiszteletek. E nézet hatására az emberek többsége pénzt hagyott arra a szándékra, hogy misét mondjanak majd haláluk után értük.

Számos helyre volt jellemző a szentek tisztelete, oly mértékben, hogy minden kereszténynek megvolt a maga védőszentje, akinek a nevét kereszteléskor kapta. A településeknek közös védőszentjük volt, akinek ereklyéit, vagy képét a plébániatemplomban, vagy a helyi szentélyben őrizték, és különféle alkalmakkor körmenetben hordozták körül a község határán. Az ereklyék és szentek tisztelete immár főleg érdekközösséget kovácsolt a hívekből.

Természetes, hogy nem csak visszaélések és visszaállások jellemezték az egyházat, hanem voltak szentéletű, hivatásuknak élő, jámbor papok is, akik híven teljesítették kötelességeiket, felismerték a kor problémáit.⁷

Ezekből a körökből állandóan hangzottak is fel reformkövetelések és különféle javaslatok a reformot illetően, de úgy, hogy az egyházfegyelem és a hitrendszer alappilléreit nem érintették bírálatukkal.

Azonban akadtak radikálisabb reformirányok, amelyek kritikájukkal nem csak az egyház hivatalos tanításával és gyakorlatával helyezkedtek szembe, hanem magát a pápaságot, mint az egyházi hierarchia fejét is elutasították. Ilyen volt a huszticizmus, mely kihatott a többi nép gondolkodásmódjára, szemléletvilágára is. Ugyanakkor pedig közép és dél-, délkeleti

Európában még élt régebbi eretnokségek, mozgalmak számos követője, de nézeteik elhalványultak a nép körében, s követőik száma is jelentősen csökkent.⁸

A helyzet radikális változást kívánt, az egyháznak belső reformra lett volna szüksége. Azonban a kor pápai alkalmatlanok voltak annak keresztültvitelére. Itália, a katolikus egyház mindenkor fejeének hazája állandó harcok színhelye volt. A német, francia és spanyol uralkodók versenyeztek az országért, ezért a pápák állandó

ütközőpontot képeztek a politikai helyzetnek megfelelően, hogy épp melyik országnak voltak jobban kiszolgáltatva.

A nagyhatalmú és befolyásos családok, mint a Mediciek, Borgiak mindent elkövettek azért, hogy családjuk egyik tagja viselhesse a pápai koronát. Közülük való volt a közismert VI. Sándor pápa, aki előbb katona és családember volt, azután lett pap, de családi életétől nem tudott megválni, s akkor is folytatta ezt az elviselhetetlen és a papsággal összeegyeztethetetlen magatartást, amikor pápa lett. A családját és magát beszenyező állandó botrányok sötét árnyékot vetettek a 11 évig tartó pápaságára is.⁹

Ebben az időszakban kezdődött a Szent Péter basilica építése is, így a pápák nem tudtak időt szakítani az Egyház szükségszerű reformjára.¹⁰ Ebben a korban született Luther Márton, Zwingli Ulrik és Kálvin János, akik gyökerében rengették meg az Egyházat, de az Egyháznak kellő és megfelelő reformját nem ők, hanem a Trentói Zsinat hozta el. A szakadás azonban elkerülhetetlen volt. *Negyela Zoltán káplán*

¹ A 14-15. század folyamán a katolikus egyház egysége meggyengült, jelentősége nagymértékben csökkent. Számos belső és külső történés kihatott a későbbiekben kialakult helyzetére.

² A festészet, szobrászat és építészet (Rafael, Michelangelo) soha nem látott szintre emelkedett. Az akkor épült művészileg szebbnél - szebb templomok ma is a középkor fennmaradt kincsei. Vö. Joseph Lortz und Erwin Iserloh: Kleine Reformationsgeschichte, 13-16.

A kor írói és szerzői gyakran visszanyúltak a görög és római költők és írók alkotásaihoz: Cicero, Vergilius, Horatius és Ovidius. Az Isten előtti hódolatot kiszorította az emberi tudás, és különféle bölcséleti eszmék. A pápák ezt a humanista irányt hathatósan támogatták, a szerzetesek a Biblia és a szentatyák művei helyett a pogány írók műveit másolgatták, így a pogány művészet és irodalom újjáélesztése magával hordozta a pogány gondolkodást, annak szeretetét és az iránta való lelkesedést.

Vö. Dr. Lippay Lajos: A protestantizmus, Szent István Társulat, Budapest, 1935., 4-6.

Vö. Egyháztörténeti lexikon 2, Jel Kiadó, Budapest, 2009. 851.

³ A simónia - megkenés, pénzrel való lefizetés, egyszerre több püspökséget birtokolni, más néven javadalom-halmozás.

⁴ Nagyon kevés volt a papnevelő intézet, s így a papok nagy része idősebb atyáktól sajátította el a gyakorlat lényegét. Vö. H. Chadwick - G. R. Evans: A keresztény világ atlasza, 86-89.

Vö. Révész Imre: A Reformáció, Magyar Szemle Társaság, Budapest, 1932., 8-11.

⁵ Vö. Hegyi Géza: „Közvéleménykutatás” a reformáció, in Református Szemle 101 évfolyam / 5. szám, 2008 - szeptember, október, 570-572.

⁶ Csak Köln városában több mint 5000 volt a papok, szerzetesek és apácák létszáma. Boroszlóban két templomnak 236 papja volt. Ezek a papok többsége műveletlen és rossz erkölcsű volt. Bilkei Ferenc: Miért nem ünnepelehetik a katolikusok a reformáció ünnepét? 4-5.

Strassburgban a székesegyház szolgálatában 36 kanonok, Szent Tamás - templomban 20 kanonok, a Szent Péter templomban 15, a Mindenszentek - templomban 12 kanonok - tehát összesen 83 kanonok volt a városban. Ez mellett persze számos más szolgálattevő és a papság különböző lépcsőfokait képviselő személy volt jelen a felsorolt helyeken. Vö. Dr. Lippay Lajos: A protestantizmus, 7.

⁷ Pápák, akik megértették a török veszedelmet, akik mindenüket feláldozták a törökök elleni harcra.

⁸ Vö. Owen Chadwick: A reformáció, Osiris Kiadó, Budapest, 1998., 15-27.

⁹ Vö. Battista Mondin: Pápák Enciklopédiája, Szent István Társulat, Budapest, 2001. 387-391.

¹⁰ Ua. 392.

Szentek szobrai és keresztek

Sorozatunk befejező részéhez érkeztünk, amely nyolc éven át állandó rovatként volt jelen a Harang-Szó című kiadványunkban. Természetesen továbbra is figyelemmel kísérjük az építmények sorsát és a kedves olvasó segítségével tudósítunk az esetleges változásokról. Ebben a lapszámban bemutatunk egy keresztet, a mi egyházközségünk életének meghatározó szentjének szobrát és egy felújított keresztet.

Kereszt a Bárdos, vagy Kun halmon

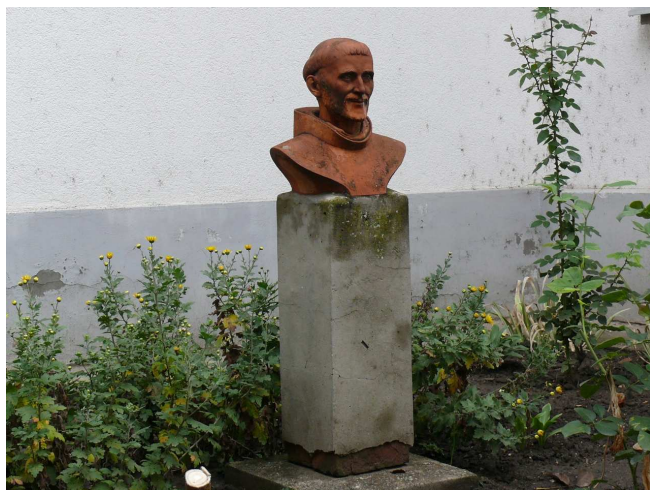

A nyugati városrészen kívül, a vasúti fénysorompó és az elkerülő út kereszteződésénél a Bárdos vagy mások szerint Kun halomnak nevezett dombon áll egy sűrű ágú bokrokkal körülvett környezetben a vaskereszt. Ezt a keresztet az 1990-es évek elején állíttatták a környékbeli lakosok, mert az eredetit ez időben ismeretlenek ledöntötték. Annak a talapzata kő volt, a kereszt és a korpusz öntöttvasból készült. Holléte ismeretlen. Néhai Lantos László kezdeményező gyűjtése eredményeként profil vas anyagból állították a keresztet az eredeti mellé beton alapra. Aki bővebbet tud a kereszt történetéről, kérjük jelezze a szerkesztőségünknek.

Assisi Szent Ferenc mellszobra a Kolostor kertjében

Kolostorunk kertjében, a plébániai hivatal bejáratánál áll vakolt téglalapozaton Assisi Szent Ferenc mellszobra. A vörös kőből készült alkotás Borbás István műve 1941-ből.

A Piroskavárosi Iskola, templom és kolostor építtetője Szedlacsek István Óplébániai apát plébános, az 1930-ban felépített templomhoz saját papokat akart letelepíteni. A Szent Ferenc rendjének szerzeteseit látta legalkalmasabbnak Piroskaváros népének lelki szolgálatára.

Amikor a ferencesek beköltözhetek a kolostorba szükségessé vált az új plébániai intézmény létesítése. Hermann Hermenegild ferences tartomány főnök és Hanauer Árpád István váci püspök 75 évvel ezelőtt, 1936. november 6-án megalapította a Szent József Plébániát és önálló plébániává nyilvánította. Az új plébánia patrónusa „Szent József az Egyház oltalmazója” lett. Az ünnepi szentmisét 1936. november 29-én Szedlacsek István mutatta be. Ezen a napon a Szent József Plébánia elkezdte önálló életét és működését.

Forrás: Gacsári Kiss Sándor:

A csongrádi Szent József Templom és Plébánia története
Révész József

Kereszt megáldása

Megújult a Kéttemető út és a Rakodó dűlő kereszteződésében, az egykori Szent Pál Iskola előtt álló kereszt.

Az épület történetét 1926-tól ismerjük. Ekkor Klebelsberg Kunó kultuszminiszter oktatásreform programjához köszönhetően Gyánti Pál gazdálkodó iskolaépület építésére adományozott földterületet. Fel is épült téglából az iskola 1928-ban. Az adományozó kérése az volt, hogy az ő tanító lánya legyen az első pedagógus az intézményben. Az egy tantermes iskola 1970-ig működött.

Az iskolával szemközt, az út túloldalán állt egy fakereszt, amely a II. világháború pusztításának lett áldozata. A háború végét követő évben kőből, betonból újat állíttattak. A korpusz öntöttvasból készült. A talapzaton lévő táblán a felírat a következő:

ISTEN DICSŐSÉGÉRE ÁLLÍTTATTÁK A
SZENT PÁL ISKOLA KÖRNYÉKÉNEK HÍVEI
1946.

Alacsony léckerítéssel lett bekerítve. Az akkori szentelést Szolnoky János apát plébános végezte.

Mára a kereszt alapja elmozdult és a kereszt megdőlt. A környék jóakarátú emberei összefogtak, megerősítették az alapot, felújították a keresztet és a korpuszt, továbbá új fémkerítés váltotta le a régit.

Szeptember 14-én késő délután, a Szent Kereszt felmagasztalása ünnepén rövid zenés műsort követően Laczkó István plébános a következő szavakkal áldotta meg a keresztet:

„Örülök, hogy miután az elmúlt tíz évben tulajdonképpen Csongrád valamennyi temploma felújított, a piroskavárosi kívül-belül, az elmúlt években pedig a Nagyboldogasszony templom és a Szent Rókus templom, most egy keresztet áldunk meg a felújítása után, és tudom, hogy mások kezdeményezésére következő hetekben, hónapokban, remélem még a tél beállta előtt egy másik keresztnek a felújítására is sor fog kerülni.

A keresztet figyelmeztetnek bennünket arra, amit Jézus értünk tett, aki pontosan Szent Pál szavai szerint Isten létére, az Istennel való egyenlőségét nem tartotta olyan dolognak, amelyhez feltétlenül ragaszkodnia kellene, hanem emberré lett, egy lett közülünk, hogy valamennyiünket elvezessen az örök életre. És azt ígértem, hogyha majd fölemeli, mármint a keresztre, mindazokat, akik őrá fölnéznek, azokat elvezeti az örök életre. Éppen ezt kérjük most az Úrtól, hogy áldja meg ezt a keresztet, és segítse azokat, akik ezen az úton elhaladnak, hogy a kereszt látása, megpillantása, üzenete segítse őket az őszinte önmagukba tekintésre, és abban, hogy az életüket tudják és akarják Istennel járni. Mindenható Atyánk, Szentséges Urunk, Örök Istenünk. Kérünk, áldd meg ezt a keresztet, hogy az emberek üdvössége és menedéke legyen. Erősödjék általa a hit, gyarapodjanak a jó cselekedetek, nyerjenek megváltást és üdvösséget a lelkek. Legyen vigaszunk, oltalmunk és menedékünk ellenségeink gonosz támadásai ellen. Krisztus a mi Urunk által.”

Révész József

A Bibliáról...

Szerdánként este 6 órától, a szentmisét követően bibliai előadássorozaton vehetünk részt a Kolostor épület könyvtárában. Az órákat Negyela Zoltán káplán vezeti. Minden alkalommal elolvassunk egy-egy szentírási szakaszt, majd Zoltán atya nagy felkészültséggel magyarázza, értelmezi azt. Sok kortörténeti háttér információ is része ezeknek az előadásoknak. Nehezen értelmezhető szakaszok világosodnak meg az által, hogy megismerjük a környezetet, melyben elhangzottak, vagy az embereket és a történelmet, mely kapcsolódik hozzájuk. Alkalmanként filmvetítés színesíti az előadássorozatot.

„Boldog, aki olvassa...” (Jelenések könyve 1,3)

Az első összejegyzetelen a Biblia fordításának típusaival ismerkedtünk, azóta pedig Lukács evangéliumát tanulmányozzuk. Az óra végén lehetőség van kérdéseket feltenni a hallottakkal, vagy egyéb más témával kapcsolatban. A cél az, hogy a bibliai ismeretünk növelése mellett, ki-ki megtalálja a számára szóló személyes üzenetet. Ezáltal hitében, keresztény életében megerősödhessen, lelkileg feltöltezkezhessen. Igazi közösség teremtő alkalom, melyet közvetlen, barátságos légkör jellemez. A bibliaóra közös imádkozással és lelkipásztori áldással ér véget. Szeretettel hívunk és biztatunk mindenkit, hogy csatlakozzon közösségünkhöz. Az órákba bárki bekapcsolódhat, az előadások ugyanis különálló egységet alkotnak, bár úgy válik igazán kerekké az előadássorozat, ha rendszeresen elmegyünk meghallgatni a soron következő témát.

Túriné Nádudvari Mária

Az órák anyagai megtekinthetők honlapunkon, a

www.kistemplom-csongrad.hu

Lelkiség/Bibliaóra menüpont alatt.

Kell egy kis áramszünet, időnként mindenkinek...

Ez a gondolat jutott eszembe Hofi Gézától, aki akkor mondta ezeket, amikor első infarktusan átesve felépült és lábadozott. 2003-tól 2009 Húsvétjáig én is a Harang-Szó egyházi lap írója, majd szerkesztője voltam. Igen, „voltam”, de gondolatban mindig közöttük voltam utána is, még ha írásom nem is jelent meg 2009 után. Hiszen ez idő tájt állapították meg, hogy egészségembe komoly változás állott be. Ebben az évben volt a Képviselő Testületi választás is, ahol - nem dicsekvésként mondom -, de a legtöbb szavazatot kaptam a hívektől, amit ma is köszönök.

Janes Zoltán plébános úr megértette a problémámat, és szavazás útján világi elnök lettem. Így valamelyest benne is voltam a forgatagba, meg nem is volt határidős kötelességem, ami idegesíthetett volna.

A plébános úr személye mindenkit magával ragadott, és dolgoztunk, dolgoztunk, félretéve minden bajt. Ezzel áthidaltam minden egészségi problémát, amit nagyon, de nagyon köszönök Zoli atyának. A laphoz nem tértem vissza. Most, hogy Fekete Imre rövid, súlyos betegségben elhunyt, úgy gondoltam segítőtje leszek a „lapunknak”, hiszen hat évig együtt dolgoztunk, esetenként éjszakába nyúló megbeszélések során igen összekovácsolódtunk, szoros barátság alakult ki közöttünk. Mindig tudtam, hogy mikorra kell leadni a cikket, hogy ne történjen fennakadás.

Pap Imre, Felföldi Miklós, Bartucz Katalin, Zólyomi Norbert

Következett ez év szeptember 29-e. Pap Imre – aki a tördelést, formázást végzi évek óta – közbenjárására, Laczkó István plébános úr engedélyével újból eljutottam a Sajtóapostolok Találkozójára Egerbe. Ez jubileumi, tizedik évi, három napos találkozó volt, hiszen annak idején innen Egerből indult el az egész lapszerkesztési találkozó felvetése. Néhai Kormos Gyula atyának a gondolatára valósult meg, aki akkor 82 év körüli volt. Profi újságírókat vett maga mellé, akik elhivatottak voltak az egyház

mellett. Ilyen például Gróf Lajos, aki most elnöke az egyházközségi lapszerkesztőknek, hiszen Kormos atya időközben elhalálozott. Lajos annak idején „csak” az édesanyja vezetéknévén „Szatmári”-ként írhatott a civil lapban. Egyébként három találkozón Fekete Imrével, és egyen Pap Imivel együtt voltam.

Ezek után visszaemlékezve a régmúltra, engedelmeikkel meg akarom osztani a régit és a jelent..., jövőt. A bekötésre előkészített újságunkat lapozva találkoztam első írásommal: „Egyházközségünk Alapításának, Életének Történelme”, négy részes folytatásban. Az első számot még néhai Bagi József írta. Halála után folytattam az elkezdett sorozatot 2003 augusztusában, a II. évfolyam 2. számától. Ettől az évtől kezdve mondhatom, hogy rendszeres író – olvasója vagyok a lapnak. Az írás kulisszatitkaiba Kovács Franciska, és az ez év augusztusába elhunyt Fekete Imre vezettek be. Egyébként Imre saját költségén elvégezte az újságírói tanfolyamot, felkészítője Gát László nyugalmazott iskolaigazgató volt.

Nekem mindig gondot okozott az írás, hiszen mint laikus, próbáltam az erőmön felül teljesíteni az elvárást. Részemre sohasem volt sablonos az írás, arra törekedtem, hogy az elvárásnak – olvasói elvárásnak – megfeleljek. Hogy milyenné vált az írásom, arra a lapszerkesztők találkozóján mindig kaptam profi újságíróktól felhasználható instrukciót, amely segített a munkámban. Ezért is örültem, hogy eljuthattam a találkozóra, hiszen nekem nagyon sok mindent kell a kétévi kihagyás után újra tanulni.

Mint már említettem a Sajtóapostolok Találkozója tíz évvel ezelőtt itt Egerben indult el. A szállásunk a Papnevelő Intézet egyik szárnyában volt, kétágyas, kompletten felszerelt szobáink voltak. Ez az intézet műemlék jellegű épület, 1700-ban Telekessy István püspök alapította. Este vacsora után a házigazdák nevében Szarvas István atya köszöntött bennünket, aki nemcsak mint házigazda vett részt, hanem a három napon szinte reggeltől estig velünk volt, misézett, minden gondunkban - bajunkban segítkezett. A bemutatkozás egyúttal egymás megismerésével is együtt járt. A jó hangulatú beszélgetésnek az elnök vetett véget éjfél tájt. Tíz évvel ezelőtt 40 fő vett részt, ma „lekoztunk” 22 főre.

Szombat reggel 7.30-kor szentmisén vettünk részt. A mise a Papnevelő Intézet kápolnájában lett bemutatva. Az elhunyt szerkesztőkre és Fekete Imrére emlékezve mondott Szarvas István atya szentmisét. Mise után reggeli, majd kilenc órakor „Kegyhelyek az Egri Főegyházmegyében” címmel előadást hallhattunk. Itt tudtuk meg, hogy 2006-tól két nemzeti kegyhely született, amelyet elismernek: Máriapócs és Mátraverebély-Szentkút. Évente az előzőn 300 ezer, az utóbbin 200 ezer ember jelenik meg.

A nemzeti kegyhelyek küldetéséről Kálmán Peregrin OFM tartott előadást. Május 4-e Szent Peregrin emléknapja, aki a daganatos betegek védőszentje.

A lábát le akarták amputálni, mivel elkezdett rothadni. A műtét előtti éjszakán az atya elmászott a szobájához közeli Szűzanya szoborhoz és elkezdett imádkozni. Hajnalban a keresztről lehajolt hozzá Jézus és megérintette, mire az atya elájult. Reggel tapasztalták, hogy teljesen meggyógyult a lába, így nem kellett megműteni.

Szombaton találkozhattunk dr. Ternyák Csaba egri érsekkel, aki méltatta a lapszerkesztők munkájának fontosságát és biztatta a lapok készítőit. Az előadásának zárszava: „Minden, amit végzünk, Isten dicsőségére történik”. Majd Homa János újságíró hallgattuk meg, aki többek között a következőt mondta: „Cikkeinkkel ne csak a templomba járókat szólítsuk meg, hanem az ateistákat, kevésbé vallásosakat is.”

Szombaton ebéd után négy műhelymunkára oszlott a társaság, ki-ki érdeklődésének megfelelően. Itt elemeztünk régebben megjelent lapokat. Szakmai látogatást tettünk a Szent István Rádióban és az Eger TV-ben. Itt megismerkedtünk a műsorkészítés sajátosságaival, valamint az egyházi műsorokkal a helyi TV-ben. Vacsora után a közösségi terembe jöttük össze, az előző kilenc évnek képeken történő felelevenítésére és bemutatására. Ott szembesültünk, hogy mennyit is változtunk, öregedtünk.

Ezután a főszervező Rochlitz Bernadett negyven kérdésből álló tesztlapot osztott szét, amit időre ki kellett töltenünk az Ó- és az Újszövetség témaköréből. Záró momentum egy hatalmas torta felszégése, részben elfogyasztása volt, a többi vasárnap az ebédnél szolgálták fel.

Vasárnap: reggeli, majd 8.30-kor szentmisehallgatás a Bazilikában. Mise után városnézésen vettünk részt idegenvezetővel és István atyával, majd a három nap eseményeinek megbeszélése következett. Ebéd után ki mikor tudott indulni, elhagytuk a szállásunkat. Abban a reményben köszöntünk el, hogy jövőre Csongrád megyében találkozunk. Úgy legyen! Amen. Felföldi Miklós

Sík Sándor:

A legnagyobb művészet

A legnagyobb művészet tudod mi?

Derűs szívvel megöregedni...

Pihenni ott, hol tenni vágyol,

Szó nélkül túrni, ha van, ki vádol.

Nem lenni bús, reményvesztett,

Csendben elviselni a keresztet!

Irigység nélkül nézni végig

Mások erős, tevékeny éltit.

Kezedet betenni öledbe

S hagyni, hogy gondod más viselje.

Hol segíteni tudtál régen,

Bevallani nyugodtan, szépen,

Hogy erre most már nincs erőd,

Nem vagy olyan, mint azelőtt

S járni emellett vidáman,

Istentől rádszabott igában!

De ezt a békét honnan vesszük?

Onnan - ha azt erősen hisszük,

Hogy a teher, mit vinni kell,

Az égi honra készít el.

Ez csak a végső simítás

A régi szíven, semmi más!

Ez old fel minden köteléket,

Ha a világ még fogna téged

Az Úr nem szűnik meg tanítani,

Azért kell sok harcot vívni

Idősen is, míg csendesen

A szív az Úrban megpihen,

S kész vagy az Ő kezéből venni:

Hogy minden Ő, s te nem vagy semmi!

S akkor lelked kegyelmes Atyja

A legszebb munkát is megadja.

Kezed imára kulcsolod,

S ez mindennél dicsőbb dolog.

Áldást kérsz szereteteidre,

Körülöttes nagyra és kicsinyre,

S ha majd e munkád is betellett,

S a végső óra elközelgett,

Engedsz az égi szent hívásnak:

Enyém vagy, jöjj, el nem bocsátlak.

Látogasson el plébániánk honlapjára a
www.kistemplom-csongrad.hu
weboldalra, ahol hétről-hétre
megtekintheti legfrissebb híreinket,
hirdetéseinket, eseményeinket és a
Harang-Szó korábbi számait is.

Száz éve halt meg Porubszky József, Csongrád szentéletű plébánosa

(1. rész)

„Mindig azt kereste, ami egybefűz, összetart”

(Sághy Mihály)

Porubszky József nevére ma már aligha emlékszik bárki is a csongrádiak közül. Én magam akkor akadtam rá, amikor egyháztörténeti témájú szakdolgozatomhoz kerestem anyagot. Kutatásaim során aztán Porubszky személyében egy igen szimpatikus egyéniség képe bontakozott ki előttem a forrásokból, egy olyan igazi papé, aki rengeteg módon szolgálta a rábízott nyáját, és aki épp ezért közszeretnek is örvendett Csongrádon. Mielőtt azonban bemutatnám az ő életét, röviden szeretnék kitérni a korabeli csongrádi és egyházi viszonyokra, melyek ismerete nélkül Porubszky munkássága nem érthető meg igazán.

Csongrádon 1910-ben még 25.310 lakost számoltak össze. Hiába lakták azonban másfélszer annyian, mint ma, mégsem volt város, mert nem tudta vállalni a városi státusszal járó többletköltségeket. Nyaranta a lakosok tömegeit akkor még nem a Körös-toroknál, hanem a szántóföldeken kellett keresni, a népesség többsége ugyanis a mezőgazdaságból élt.

Egyházi szempontból Csongrád egészen 1993-ig a váci egyházmegyéhez tartozott. Ennek az óriási kiterjedésű egyházmegyének az 1900-as évek elején a csongrádi plébánia a negyedik legnagyobb egyházközsége volt, csak Kecskemét, Újpest és Kispest előzte meg. Előkelő helyét részben annak köszönhettem, hogy a térség más nagyobb városaiban jelentős volt a protestánsok aránya (Cegléd, Nagykörös, Szentés, Hódmezővásárhely), illetve hogy más helyeken a lakosság több helyi plébánia között oszlott meg (Kiskunfélegyháza, Vác). Csongrádon ekkoriban még csak a Nagyboldogasszony plébánia működött, ebbe a templomba jártak be a mai Piroskaváros területéről is – bár már ekkoriban is többször felvetődött egy új templom és plébánia felépítésének gondolata.

A Nagyboldogasszony templom ugyanis kezdett egyre szűkösebbé válni a növekvő népességű, 97%-ban katolikus település számára. Bár a templom ezer embert is képes volt befogadni, és vasárnaponként öt misét is tartottak benne, mégis egyre többen szorultak a templomon kívülre az istentisztelet alatt. A nagyszámú és

lelkes csongrádi egyházközség plébánosai ekkor még nemcsak nagyobb jövedelemmel, de nagyobb hatalommal is rendelkeztek, mint manapság: tagjai voltak mind a községi, mind a megyei közgyűlésnek, és részt vettek a helyi iskolák felügyeleti szervének munkájában is.

Porubszky közvetlen elődje, Hegyi Antal – akiről ma utca is el van nevezve a Holt-Tiszánál – alaposan ki is használta befolyását. 1901-ben még parlamenti képviselőnek is jelöltette magát, és csak 20 szavazattal kapott kevesebbet, mint ellenfele. Saját lapot is fenntartott, amelynek hasábjain csípős és goromba stílusban támadott mindenkit, aki szerinte nem a közösség javát szolgálta. Az egyszerű emberek rajongtak érte, mert az ő érdekeikért harcolt a hatóságok előtt, és sok eredményt is elért. A népszerűségnek azonban ára volt: a plébános nyers, szókimondó természetével számtalan ellenséget szerzett magának: nyílt konfliktusba került többek között a községi és a megyei hatóságokkal, a váci püspökkel, a helyi kormánypárttal és az ellenzék egy részével is, a zsidókkal, sőt, még a saját káplánjaival is, ami Csongrádon természetszerűleg a papi tekintély csökkenését hozta magával, hiszen egyszerre mindegyik papnak nem lehetett igaza. A Hegyi ellen indított polgári perek száma meghaladta a harmincat, és amikor az egyik ilyen perben lázítás vádjával háromhavi börtönbüntetésre ítélték, a plébános – hivataláról lemondva – egye-

nesen Amerikába szökött.

Ebben a váratlanul előállt helyzetben Csongrád képviselőtestülete arra kérte Csáky Emmánuel váci püspököt, hogy a plébánosi állás „egy apostoli szelídségű, kizárólag szent hivatásának élő, minden politikai s egyéb ezzel kapcsolatos közszerepléstől tartózkodó egyénnel töltesse be”.

A püspök egy levelében megvallotta, hogy sokat töprengett azon, miképpen lehetne a csongrádi plébánia zilált erkölcsi viszonyait rendezni. „Gondolkodásom közepette – írta – megakadt tekintetem egyházmegyéim egyik legjelesebb papján, ki nem csupán életszentség és lelkipásztori buzgalom, de élettapasztalás, s az emberekkel való szerencsés és tapintatos bánásmód által is kitűnik”.

Ez a pap volt Porubszky József akkori tóalmási plébános, egyben az Oltáriszentséget Imádó Papok Társulatának egyházmegyei

igazgatója és a pápai titkos kamarási cím birtokosa. Tekintélyes hivatalaihoz hosszú út vezetett: Porubszky ugyanis egy domonyi szegény család gyermeke volt, és 16 éves korában csak úgy tudta folytatni tanulmányait, hogy az akkori váci püspök felvette a papnevelde szolgálói közé, ezáltal szállást és ellátást biztosítva neki. Hamarosan Porubszky maga is papnak jelentkezett, és jó képességeinek köszönhetően szépen haladt előre az egyházi ranglétrán. Így kerülhetett 1903-ban az egyházmegye negyedik legnagyobb plébániájának élére.

Porubszky József egy megosztott, politikai feszültségekkel terhes községbe érkezett, mégis elkerülte elődje sorsát. Ezt főleg annak köszönhetette, hogy nem avatkozott bele a napi politikai ügyekbe, és bár ellenzéki érzelmű volt, jó kapcsolatra törekedett a helyi kormánypárttal is. Nem követte Hegyi zsidóellenességét sem – már beköszönő beszédében hangsúlyozta, hogy minden vallást egyformán tisztel. Eljárt a helyi zsidó egyletek rendezvényeire, a reformátusokkal pedig sokszor együttműködött. Ebben a tekintetben Porubszky igen modern szemléletet képviselt – az ő korában ugyanis még komoly támadások érték konzervatív katolikus körökből Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt pusztán azért, mert egy evangélikus újságíró temetésén mondott beszédet; a zsidóellenesség pedig épp ekkoriban kezdett felerősödni, hogy aztán a kirekesztő zsidótörvényekben csúcspontot érte a harmincas-negyvenes években.

Porubszky általános, politikai pártoktól és felekezetektől független helyi elfogadottságát mutatja, hogy 1908-tól négy éven át folyamatosan megválasztották a helyi értelmiséget tömörítő, igen sokszínű és széthúzó Kaszinó elnökévé. Természetesen pusztán attól nem lesz valaki népszerű, hogy nem politizál – de hogy Porubszky pontosan mennyi mindent tett Csongrádért, arról majd a következő számban lesz szó.

Kovácsik Antal

Családi nap a Szent József Plébánián

Szeptember 24-én Szüreti családi napon voltunk a piroskavárosi Szent József Plébánián.

Már harmadik alkalommal vehettünk részt ezen a vidám programon. Zoltán atya barátságos szavai és közös ima nyitották meg a rendezvényt.

A templomkertben íjászkodtunk a Csongrádi Íjász Sportegyesület felügyeletével. Volt barkácsolás is: lehetett színezni és egérkét készíteni papírból.

Aki megéhezett, ehetett zsíros kenyeret, túróval töltött paprikát és finomabbnál finomabb szőlőfélét kóstolhatott. Akinek ez nem volt elég a finomságokból, kürtőskalácsot is süthetett magának Klárka néni segítségével.

János bácsi és Pista bácsi irányításával megtudhattuk, hogyan működik a daráló és a szőlőprés. Ezeket ki is próbáltuk, majd együtt kóstolgattuk a saját készítésű mustot.

Úgy eltelt a nap, hogy észre sem vettük! Reméljük jövőre is részt vehetünk a Szüreti családi napon!

Horváth Anna és Nyári Gergely hittanos gyerekek
Fényképek a Plébánia honlapján megtekinthetők.

Rejtvénysarok

Kedves Gyerekek! Adventi kvízzátékunk megfejtését december 15-ig adjátok le írásban a sekrestyében, vagy juttassátok el elektronikus úton, honlapunkon a *Harang-Szó / Rejtvénysarok* menüponton keresztül.

A helyes megfejtők közül kisorsolt három főt jutalomban részesítünk!

<p>1. Mit jelent az advent szó?</p> <p>A. - Várakozás
B. - Bűnbánat
C. - Eljövétel</p>	<p>4. Mi az advent jellemző színe a Katolikus Egyházban?</p> <p>A. - Rózsaszín
B. - Kék C. - Lila</p>	8. Hány gyertya van az adventi koszorún? A. - Négy B. - Öt C. - Hét
<p>2. Idén melyik napon kezdődik az advent?</p> <p>A. - november 20.
B. - november 27.
C. - december 4.</p>	5. Egy-egy gyertya az adventi koszorún hány évet szimbolizál? A. - Száz B. - Ezer C. - Hét	<p>9. Hogy nevezzük advent 3. vasárnapját?</p> <p>A. - Bánatos vasárnap
B. - Örömvasárnap
C. - Búfelejtő vasárnap</p>
<p>3. Mikor kezdődik az egyházi év?</p> <p>A. - Január 1-én
B. - Advent első vasárnapján
C. - Karácsonykor</p>	<p>6. Mire hív bennünket az advent?</p> <p>A. - Lelkiismeret vizsgálatra
B. - Mulatozásra
C. - Önvádra</p>	<p>10. Mit jelképez az adventi koszorú örökzöldje?</p> <p>A. - Az örök életet
B. - A termékenységet
C. - Vidámságot</p>
<p>7. Mi a rorate?</p> <p>A. - Egy sütemény féle
B. - Különleges írásfajta
C. - Hajnali szentmise</p>		

A szeptemberi számban lévő mini kvíz megfejtései: 1-C, 2-C, 3-A, 4-B, 5-C

A megfejtés beküldője: László Anna. Gratulálunk!

Készítette: Pap Imre

Anyakönyvi hírek

Keresztelés

Október 2. – Gömörý András István

Szüreti hangulatban

Szeptember 24-én a szüreti munkák befejező részében, a szőlő darálásában, préselésében és a must készítésében vehettek részt a gyerekek. A lassú gyülekezés után sok gyermek eljött, főleg nagymamákkal. Negyela Zoltán káplán atya megnyitó szavait követően, mint ahogy az az igazi szüreten is szokás, előbb a reggelit fogyasztották el a megjelentek. Dékány Pista bácsi elmagyarázta a hagyományát az asztalra készített reggelinek, amely túróval töltött paprika, kockára vágott füstölt szalonna, zsíros kenyér és kalács volt.

Igaz, hogy a szőlő már leszedve, ládákban érkezett, de a többi teendőt - darálás, préselés (sutulás), mustkészítés és kóstolás - közösen végezték a gyerekek és a felnőttek. Igen édes must folydogált. A sok szőlőt Táncos Jani bácsi hozta, volt igazi nagy szemű ennivaló, és mustnak való apró szemű.

Közben a gyerekek érdeklődését Gyóniné Edit néni és Szepesiné Erika néni kötötte le papírhajtogatással és gyöngyfűzéssel. A nagyobbak íászzkodhattak a templomkertben, és mindenki nagyon várta Feketéné Klári nénit a kürtöskalács sütéssel. Az időjárás ennél jobb nem is lehetett volna, szép napos, meleg idő volt.

Délben egy autóbusz gördült a Plébánia elé, kiránduló csoport érkezett Budapestről. Vezetőjük Urbán Gábor atya 1986-tól 1992-ig volt a plébánosunk. Bemutatta a vele érkezetteknek a templomot, hogy hol szolgált hat esztendőn keresztül. Az idősebbek részéről nagy volt a viszontlátás öröme.

Szeretném megköszönni mindenkinek a segítségét, külön Zoltán atyának, aki sokat foglalkozott a gyermekekkel. Magyar Józsefné

III. Hagyományörző bokrosi szüreti mulatság és borszentelés

Immáron harmadik éve, hogy megrendezésre kerül Csongrád-Bokroson a régi hagyományokat felelevenítő szüreti bál. Idén október első szombatján ünnepelhettük meg a jó szőlőtermést és annak gyümölcsét a finom bokrosi bort.

A hagyományörzést szívükön viselő bokrosiak népviseletbe öltözve igyekeztek méltón képviselni a rájuk szabott feladatokat és bemutatni a régi szüreti bálak hangulatát. Ehhez hozzátartoztak a fiatalok közül kikerülő csőzspárok, akik a jó hangulatról gondoskodtak, valamint a borlovagok, akik a szőlőtermesztés és borászat megbecsülendő értékeit képviselték.

Az esti mulatságot megelőzően, Laczkó István plébános Úr szentmise keretében szentelte meg a bokrosi szőlészek-borászok palackozott borait és a friss szüretből származó szőlőt a Szent László templomban. István atya gyermekkori emlékei is felelevenedtek a mise folyamán és kedves szavakkal illette a szőlőtermesztést és azokat, akik ezt az áldozatos munkát végzik. Kis templomunk ezen alkalomból megtelt olyan emberekkel, akik szívükön viselik a falu jövőjét és régmúlt hagyományait is. A templomi szertartás után, lovas kocsis felvonulást tartottak és muzsikaszó kíséretében vonultak végig a faluban, fogadván a helyiek kedves üdvözlését.

Az esti szüreti mulatságra ellátogatott István atya is, aki jelenlétével még szebbé és emlékezetessé tette az eseményt.

Reméljük jövőre még több érdeklődőt köszönhetünk köreinkben és tovább folytatódhat a régi hagyományok életben tartása.

Lantos Teodóra – Bokros

Anyakönyvi hírek**Halottaink***id. Sebestyén István**Fórizsné – Veres Ibohya**Balla Márton**Lantos Tibor**özv. Jakab Mártonné – Demeter Katalin**Palásti-Kovács Attila**Kovács Gábor**özv. Varga Istvánné – Fűri Julianna**özv. Nádudvari Imréné – Kacziba Mária*

*Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik és
az örök világosság fényeskedjék nekik.
Nyugodjanak békében. Amen.*

Apám emlékére

Parasztnek lenni, a sorsnak neheze,
Az életbe nem vált, soha becsülete,
Túrta ő a földet, mind a két kezével,
Homlokát törölte, kérés tenyerével.

Tengette életét, ahogyan éppen tudta,
Este, ha lefeküdt, buzgón imádkozta,
Istenem! Adj mindennap kenyeret,
Hogy legalább abból ehessek eleget.

Meghúzta magát, istállóba vackon,
Feje alatt az egér mocorgott,
Párnája nem volt, szalma volt a vacca,
Izzadt poros testét, a vályúba mosta.

Mire virradat lett, már a munka várta,
Nem kérdezte senki, miből él családjá,
Rongyos ruhácskáját, csak a cérna tartsa,
Lábbelije, ha volt, asztat is ő varrta.

Nem volt neki pénze a csizmadiára,
Néha-néha volt egy visszatérő álma,
Új ruhácskát vett az egész családnak,
Gyönyörű fejkendőt, élete párjának.

Keller Mihályné – Bokros

Kiadványunk támogatója:
ORHIDEA TEMETKEZÉS

Csongrád, Erzsébet u. 32.

Éjjel-nappal hívható telefonszám:
06-63/471-121

Október, a Rózsafüzér hónapja

Egyházközségünkben október hónapban minden hétköznapi és vasárnap a szentmisék előtt a rózsafüzér koszorúját ajánlottuk fel égi Édesanyánknak, hálából a múltunkért, köszönetként a jelenért, és esdeklésként a jövőnkért.

„A Rózsafüzér elimádkozása valóságos mennyi kézimunka, láthatatlanul finom tűfestés, hímzés vagy kötés, amely a gyöngysor ötven Üdvözlégyéből szövődik. Aki sokszor pergeti végig olvasóját, hosszú fátylat sző belőle, amellyel valamikor a nagy Irgalom betakarja bűneit. Ajka lehet, hogy gépiesen ismételteti az angyal szavait, de lelke a szentség mezein lépeget. Ha gondolatai közben néha el is tévednek az ima szavaitól, ez még nem szerencsétlenség, mert hiszen az égi Anyánál járt látogatóban.” (Fr. Werfel: Bernadette)

CSFHE tisztújító közgyűlése

A Csongrádi Ferences Hagymányokért Egyesület rendkívüli közgyűlést tartott október 6-án a Kolostor könyvtárában. A megjelent tagok szomorú feladata volt Fekete Imre elnök augusztusban bekövetkezett halála miatt új elnököt választani. A közgyűlés az elnöki teendők ellátásával az eddigi alelnököt, Révész Józsefet bízta meg. Az így megüresedett alelnöki tisztséget Németh Róbert fogja ellátni a tagság szavazata alapján. A titkár továbbra is Szepesiné Pálfi Erika lesz, aki beszámolt az Egyesület ez évi eseményeiről és a pénzügyi helyzetéről.

Szentmisék rendje a csongrádi templomokban és azok filiáiban

Szent József-templom:

Nagyboldogasszony-templom:

Szent Rókus-templom:

Bokros, Szent László-templom:

Felgyő, Szent István-templom:

Keddtől – Szombatiig: 17.00 óra, Vasárnap: 8.30 óra.

Hétfő, Kedd és Szerda: 7.00 óra, Csütörtök és Péntek: 18.00 óra,
Vasárnap: 8.00 óra, 10.00 óra és 18.00 óra.

Szombat: 18.00 óra.

Vasárnap: 11.30 óra.

Vasárnap: 11.30 óra.

Mindenszentek ünnepén

November 1-jén, Mindenszentek ünnepén templomunkban 8.30-kor lesz ünnepi szentmise.

14.00 órától keresztutat végzünk a meghaltakért a temetői stációknál (száraz idő esetén).

15.00 órától szentmise lesz a meghaltakért a temetőben a Ravatalozónál, ezután templomunk énekkarának tagjai közös imádságban emlékeznek elhunytjainkra. Ezt követően sírszenteléseket végzünk, amit a Plébánia irodán előre be lehet jelenteni, és a temetőben a szentmise után is elkísérhetik a papot elhunyt szeretteik síremlékéhez.

Orvosi előadás

A Csongrádi Ferences Hagyományokért Egyesület szervezésében november 7-én (hétfőn), 17.00 órai kezdettel a Kolostor épület Könyvtár termében, dr. Závogyi Zsuzsanna háziorvos előadást tart, Egészségmegőrzés = Betegségek megelőző szűrése címmel, amit szűrő vizsgálatok fognak követni.

Kirándulás Szegedre

A Szent József Plébánia és a Csongrádi Ferences Hagyományokért Egyesület autóbusszal kirándulást szervez Szegedre, november 19-én (szombaton), lelkipásztori vezetéssel, Negyela Zoltán káplán atya személyében. Jelentkezni a Plébánia irodán lehet. A részletes programot a hirdetőtáblán elolvashatják.

Közelgő ünnepek

- november 1.: Mindenszentek ünnepe,
- november 2.: Halottak napja,
- november 5.: Szent Imre herceg,
- november 19.: Árpád-házi Szent Erzsébet,
- november 20.: Krisztus Király ünnepe,
- november 21.: Szűz Mária bemutatása,
- november 27.: Advent 1. vasárnapja,
- december 4.: Advent 2. vasárnapja,
- december 6.: Szent Miklós püspök,
- december 8.: Szeplőtelen Fogantatás ünnepe,
- december 11.: Advent 3. vasárnapja,
- december 18.: Advent 4. vasárnapja,
- december 24.: Szenteste, Ádám és Éva,
- december 25.: Karácsony, Jézus születése,
- december 26.: Karácsony 2. napja.

Irodai fogadóórák a Plébániákon

Szent József Plébánia:

Keddtől – Péntekig: 15.00 – 17.00 óra

Nagyboldogasszony Plébánia:

Hétfőtől – Péntekig: 9.00 – 12.00 óra

Kedves Hívek!

Várjuk az érdeklődőket, látogassanak el a Kolostor épület emeletén lévő könyvtárunkba.

Nyitvatartási idő: Vasárnap 9.30 – 10.30 óra

Szerkesztői üzenet

Terveink szerint lapunk következő száma Karácsonykor jelenik meg. Kérjük, hogy a közlésre szánt írásait december 15-ig juttassák el a szerkesztőség részére.

Tisztelt Olvasóink!

A Harang-Szó előállításához anyagi támogatókat keresve magánszemélyek, vagy vállalkozások - a lap szellemiségét nem sértő - hirdetéseinek is helyet biztosítunk kiadványunkban.

Változás a megjelenés számában!

Tájékoztatjuk a Harang-Szó olvasóit, hogy a jövő évtől, azaz 2012-től a jelenlegi éves hat számról, négy számra fog csökkenni a kiadványunk megjelenésének gyakorisága, elsősorban finanszírozási okok miatt.

Köszönjük megértésüket!

HARANG-SZÓ 41. szám

Csongrád - Piroskavárosi Szent József Plébánia és a bokrosi Szent László - templom híveinek lapja. Megjelenik évente hat alkalommal, 350 példányban.

Felelős kiadó: Laczkó István plébános

Szerkesztők: Fekete Imre, Túriné Náduvvari Mária

Tördelés-formázás: Pap Imre

Cím: 6640 Csongrád, Piroška János tér 4.

Tel./Fax.: 06-63/483-063

Honlap: www.kistemplom-csongrad.hu

E-mail: szent.jozsef.plebania.csongrad@gmail.com

Nyomdai munkák: Fotó-Print Stúdió, Csongrád